

IZVJEŠTAJ O SABIRANJU GRAĐE ZA NARODNU NOMENKLATURU BILJAKA NA PODRUČJU LIKE

Radoslav Domac

Odlukom Odjela za prirodne i medicinske nauke Jugoslavenske akademije odobrena mi je naučna pomoć u svrhu sabiranja građe za narodnu nomenklaturu biljaka na području Like.

Sabiranje građe za narodnu nomenklaturu biljaka izvršio sam u sjevernom, srednjem i južnom dijelu Like. Kao bazu za prikupljanje najvećeg dijela materijala uzeo sam srednji dio Like, t. j. širu okolinu Gospića, i to iz dva razloga: u više sela oko Gospića (Divoselo, Smiljan, Medak, Raduč i t. d.) nastanjeno je miješano stanovništvo t. j. Hrvati i Srbi, pa se u tim selima može naići na razmjerno veći broj narodnih naziva za biljke nego u ostalim selima, a osim toga je u tom dijelu Like rad na sabiranju ljekovitog bilja najviše razgranjen, pa je prema tome i najveća mogućnost sabiranja narodnih imena. Stoga sam najveći dio rada obavio u srednjem dijelu Like, a zatim sam prikupljao i dopunjavao građu još u južnoj Lici (okolina Gračaca) i sjevernoj Lici (okolina Otočca).

Pri sabiranju građe upisivao sam za svaku biljku:

1. Latinsko ime roda i vrste;
2. Narodno ime (ili više njih, ukoliko ih ima);
3. Točni naglasak narodnog imena;
4. Praktičnu upotrebu biljke (i ljekovitost), ukoliko postoji;
5. Eventualne folklorne podatke o biljci;
6. Prezime, ime i zvanje onoga, tko mi je saopćio narodno ime.

Građu sam sabirao dva dana i u okolini Karlobaga, i to s razloga, što je pristup do tog dijela Hrv. Primorja najlakši iz Like, a osim toga imao sam prilike prolaziti tim krajem sa dva odlična poznavaoa narodnih imena.

Svi podaci i narodna imena sređeni su alfabetskim redom na posebnim kartonima i nalaze se pohranjeni u Botaničkom institutu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu.

Na put sam krenuo 15. VII. 1949. Od 16. VII. do 20. VII. sabirao sam građu u okolini Gospića (Smiljan, Brušane). 20. i 21. VII. sabirao sam u okolini Gračaca (južna Lika), gdje sam prikupio oko 30 narodnih imena. Od 22. VII. do 2. VIII. sabirao sam građu u ostalim selima oko Gospića (Divoselo, Staro selo), i ponovo u Smiljanu i Brušanima. 2. i 3. VIII. radio sam u okolini Karlobaga (Cesarica, Lukovo Šugarje i t. d.). Od 4. do 15. VIII. radio sam u sjevernoj Lici, t. j. u okolici Otočca, gdje sam sabrao oko 50 narodnih imena. U srednjem dijelu Like (okolina Gospića) sabrao sam oko 120 narodnih imena.

Prema tome sam na području Like sabirajući građu ukupno proveo mjesec dana. Kod toga sam sabrao 201 narodno ime za biljke (oko 160 vrsta biljaka), što predstavlja oko 90% narodnih naziva za biljke u Lici. Od tog broja su 39 biljnih imena originalna, t. j. u imeniku bilja od B. Šuleka (jedinom, koji kod nas postoji) nisu navedena, a isto tako ih nema ni u drugoj florističkoj literaturi. To su na pr. *Agrimonia eupatoria* – evica, *Artemisia vulgaris* – šulj, *Clematis vitalba* – šupatovina, *Ostrya carpinifolia* – kokira, *Polygonum aviculare* – trzla, *Salvia verticillata* – lepušnica i druge. Uz to je zanimljivo, da je za veći broj biljaka zabilježeno više imena; tako na pr. 3, 4 i više. Može se istaknuti kao primjer biljka *Arctostaphylos uva ursi*, za koju sam na vrlo uskom prostoru (Gospić–Karlobag–Senj) zabilježio šest narodnih imena. Ovaj primjer može da bude zanimljiv ne samo za botaničara, nego i za filologa i etnologa.

Osim rada na sabiranju građe za narodnu nomenklaturu bavio sam se također intenzivno upoznavanjem flore, florističkim ispitivanjima i sabiranjem florističkog materijala na području Like. Kako je jedan dio Like (Velebit) floristički razmjerno dobro ispitan, dok su drugi dijelovi znatno manje istraženi, nastojao sam da sabiram florni materijal naročito u nizinskim, slabije ispitanim područjima. Tako sam nastojao upoznati floru okoline Gračaca i područja zapadno od Gospića, dok sam specijalnu pažnju posvetio istraživanju hidrofitske flore rijeke Gacke. U tu svrhu prelazio sam dosada floristički gotovo neistraženi donji tok rijeke Gacke, t. j. područje od Švice i Otočca do ponora Gacke kod Kompolja. Pri sabiranju florističkog materijala na Gacki posvetio sam naročitu pažnju vrstama roda *Ranunculus* subgenus *Batrachia*. Ti su vodeni žabnjaci kod nas vrlo slabo istraženi. Sabrao sam obilan materijal jedine vrste ovog subgenusa, koja raste na Gacki, a laboratorijska će ispitivanja pokazati ne radi li se možda o dosada još nepoznatoj vrsti na području Hrvatske. Uz spomenute vrste žabnjaka sabirao sam obilno i druge vrlo interesantne predstavnike hidrofitske flore, na kojima su također laboratorijska ispitivanja u toku.

Sav sabrani biljni materijal pohranjen je u Botaničkom institutu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu.